

G E H E I M

A.N.J.V.-ACTIVITEIT IN EN TEN OPZICHTE VAN DE MILITAIRE ORGANISATIE IN DE PERIODE 1954 - 1956

I. Inleiding

In het najaar van 1953 bepaalde het communistische Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (A.N.J.V.) zijn activiteit in en ten opzichte van de militaire organisatie in hoofdzaak tot propaganda in de vorm van perscommentaren (in het blad "Jeugd") of pamflettenacties, waarbij de nadelen van de militaire dienst voor het individu werden geplaatst tegen de achtergrond van E.D.G. en N.A.T.O.

De meeste stof voor agitatie verschaftte omstreeks de genoemde tijd de nieuwe, in October 1953 voor militairen afgekondigde verlofregeling.

Blijkens correspondentie tussen het A.N.J.V. en de afdelingen in Januari 1954 was de verbondsleiding voornemens in de naaste toekomst de strijd tegen de E.D.G. voort te zetten.

In verband daarmee zou op 24 en 25 April 1954 in Oost-Berlijn onder auspiciën van de communistische World Federation of Democratic Youth, de W.F.D.Y., een Europese jeugdconferentie tegen de E.D.G. worden gehouden; deze conferentie werd evenwel uitgesteld en vond op 18 en 19 Mei 1954 aldaar plaats.

De conferentie, die o.m. werd bijgewoond door de toenmalige landelijk voorzitter der O.P.S.J., Tr.R. BULTJE (7-1-'28 Amsterdam), besloot tot "voorlichting van de jeugd in de Europese landen over de verderfelijke rol van de E.D.G." (Neues Deutschland" - 19 Mei 1954).

Intussen was reeds duidelijk geworden, dat nog een ander argument - in zekere zin oud - zou worden opgediept uit het betreffende propagandaarsenaal van het A.N.J.V., namelijk de eis tot vermindering van de militaire dienstdiensttijd.

Het feit, dat de wens daartoe ook zou leven in Belgische en Engelse parlementaire kringen, droeg daartoe stellig bij.

Het laatstgenoemde argument nam in waarde toe, nadat de E.D.G. omstreeks Augustus 1954 van de agenda der Europese parlementen was afgevoerd. Wel bleef het internationale communisme, w.o. de W.F.D.Y. - en in navolging het A.N.J.V. - nadien tevens ageren tegen de dreigende West-Duitse herbewapening. Deze situatie is sindsdien onveranderd gebleven.

Betreffende bijzondere activiteiten van communistische zijde ten opzichte van het militaire apparaat, zoals inlichtingenwerk en sabotage werden in de in dit rapport te behandelen periode - evenals daarvoor - weinig bijzonderheden bekend.

II. Bijzonderheden

A. Agitatie en propaganda

1. 1954

In het communistische dagblad "De Waarheid" d.d. 11 Februari 1954 was de mededeling verschenen, dat de Belgische Premier van HOUTTE op 9 Februari in het parlement zou hebben verklaard, dat overwogen werd in België de dienstdienst (21 maanden) te verkorten.

G E H E I M

Kort daarop, op 2 Maart 1954 meldde het A.N.P., dat de Engelse Labourparty voornemens was bij de regering voorstellen in te dienen tot vermindering van de militaire dienstplicht van 2 tot 1½ jaar.

Verwacht werd, dat de communistische propagandamachine, ook bij monde van het A.N.J.V., wel snel zou reageren op deze geluiden, temeer, daar zich hier een mogelijkheid voor de zozeer nagestreefde "eenheid van actie" met de niet-communisten opende. Deze verwachting werd niet, althans niet in aanzienlijke mate, beantwoord.

Vooralsnog eiste blijkbaar de strijd tegen de E.D.G. de meeste aandacht op.

In verband daarmee richtte de A.N.J.V.-propaganda zich voorts tegen "de vestiging van Amerikaanse oorlogsbases" in Nederland en tegen de West-Duitse herbewapening.

In dat teken stond ook de hoofdbestuursvergadering van het A.N.J.V., welke op 27 en 28 Maart 1954 in Amsterdam plaats vond.

Internationaal gezien coördineerde de communistische World Federation of Democratic Youth (W.F.D.Y.) de activiteit tegen de E.D.G. o.m. door de onder haar auspiciën gehouden, reeds eerder genoemde Europese jeugdconferentie tegen de E.D.G. (Berlijn, 18 en 19 Mei 1954).

Eerst in Juni 1954 kwam de actie tot verkorting van de militaire dienstitijd enigermate tot ontplooiing.

De inleiding ertoe was de rede, welke de Algemeen Secretaris der C.P.N., Paul de GROOT, op of omstreeks 22 Juni 1954 hield naar aanleiding van de defensie-nota van de Minister van Oorlog ("De Waarheid" d.d. 23 Juni 1954).

De belangrijkste eis daarin was verkorting van de dienstitijd tot 12 maanden "voor het gros van de troep".

Zijn voornaamste overige eisen waren:

- a. terugkeer naar het peil der lasten en het defensiebeleid van vóór 1951;
- b. geen uitbreiding of verlenging van herhalingsoefeningen als koppeling aan verkorting van de dienstitijd;
- c. opheffing van de beperking der Zondags- en feestdagenverloven;
- d. afschaffing van de zogenaamde realistische oefeningen, die militairen het leven kunnen kosten;
- e. discipline in overeenstemming met de menselijke waardigheid (geen Pruisische discipline);
- f. stopzetting van de militaristische propaganda door pers en radio;
- g. geen propaganda voor militaire werving op de scholen;
- h. volledige uitvoering van de motie-Haken betreffende vrijstelling voor onderwijskrachten;
- i. uitbreiding van de vrijstelling van militaire dienst tot vakarbeiders, met name bouwvakarbeiders en technisch kader.

De meesten dezer eisen hebben in de loop der jaren reeds opgeld gedaan in velerlei A.N.J.V.-activiteit in en ten opzichte van de militaire organisatie.

De eis van dienstitijdverkorting kwam behalve door de rede van Paul de GROOT bij het A.N.J.V. in de belangstelling te staan door het Pinksterfestivalkamp van het verbond, waar de functionaris van de Belgische Volksjeugd Michel VANDERBORCHT (2-4-'25 Leuven) sprak over de strijd van de Belgische

G E H E I M

communisten voor vermindering van de dienstdtijd tot 12 maanden.

Op dit stramien werd dan ook voortgeborduurd; zo verscheen in "De Waarheid" d.d. 29 Juli 1954 een artikel: "Denemarken wil de dienstdtijd van 18 op 16 maanden brengen" en in verband daarmee in "De Waarheid" d.d. 4 Augustus 1954 een artikel, waarin o.m. - geheel in de lijn der verwachtingen - werd opgemerkt: "het Deense voorbeeld is een belangrijke stimulans voor de strijd tot verdere dienstdtijdverkorting in ons land."

Van gelijke strekking waren de vragen, welke het 2e Kamerlid van de C.P.N., Henk GORTZAK blijkens "De Waarheid" d.d. 3 Augustus 1954 aan de Minister van Oorlog stelde naar aanleiding van de vermindering van het aantal parate divisies in België van 3 op 2. Daarbij kwam men "van een koude kermis thuis": de Minister antwoordde namelijk, dat een zelfde maatregel in Nederland niet mogelijk zou zijn.

Tot bijzondere A.N.J.V.-acties onder de militairen inzake het onderhavige punt (zoals pamflettenacties) kwam het voorshands echter niet. Dit vloeide voornamelijk voort uit het feit, dat de activiteit van de communistische organisaties, i.c. het A.N.J.V., in de zomermaanden (vacantietijd) doorgaans tot een minimum beperkt is.

De eerste naar buiten gerichte activiteit van het A.N.J.V. op het militair terrein na de zomer was het schrijven, dat het hoofdbestuur eind September 1954 richtte tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waarin werd geprotesteerd tegen de plannen der Nederlandse regering tot legering van Amerikaanse troepen in ons land.

Ook de pamflettenacties van het A.N.J.V. in het najaar van 1954 stelden de kwestie der dienstdtijd nog niet aan de orde.

Dit kwam allereerst door het feit, dat - na de verwerping der E.D.G. - een nieuw plan voor een geïntegreerde Europese legermacht op stapel werd gezet, door de communisten E.D.G.-2 genoemd.

Zo werden in de periode van 4-6 November in en nabij een zestal Nederlandse militaire kampementen (de kazerne Zuid-Laren, de legerplaatsen Ermelo en Wittenberg, het kamp Crailo te Naarden-Bussum, de Seeligkazerne te Breda en het Luakamp te Appingedam) pamfletten van de genoemde strekking verspreid, uitgegeven door het hoofdbestuur van het A.N.J.V.

Gelijkeoortige pamfletten, afkomstig van de C.P.N., werden eind September, alsmede tussen 23 October en 9 November 1954, huis aan huis verspreid te Veghel (N.B.) en op 11 en 12 December d.a.v. in Roosendaal (N.B.).

In de tweede plaats verdween de A.N.J.V.-actie tegen de dienstdtijd (voor wat betreft de propaganda en agitatie naar buiten) naar de achtergrond ten gevolge van het begin December 1954 door de Minister van Oorlog afgekondigde liftverbod.

Het C.P.N.-2e Kamerlid J. HAKEN interpelleerde daarover op 9 December de betrokken bewindsman.

Het A.N.J.V.-hoofdbestuur reageerde hierop vlot door - blijkens "De Waarheid" d.d. 10 December 1954 - een telegram te richten tot de fractievoorzitters van de 2e Kamer en de Minister van Oorlog, waarin naar aanleiding van het bewuste verbod 14-daags "vrij vervoer" en soldijverhoging voor de militairen werd verzocht.

Tot pamflettenacties op dit punt zou het evenwel eerst eind Januari 1955 komen. Wel maakte de communistische pers, w.o. het A.N.J.V.-orgaan "Jeugd", dankbaar gebruik van de ook bij het niet-communistische publiek en de niet-communistische dagbladen aanwezige belangstelling voor het liftverbod door deze kwestie zo breed mogelijk "uit te spinnen".

De eis inzake dienstdtijdverkorting herleefde in het urgentieprogramma voor het 6e A.N.J.V.-congres, dat gedurende Kerstmis 1954 in Amsterdam

G E H E I M

plaats vond. Als eerste punt werd in dit verband genoemd - overeenkomstig de Juni-rede van Paul de GROOT - "vermindering van militaire dienstdienst tot 12 maanden".

Overige punten: geen verlenging, maar verkorting van de herhalings-oefeningen; verhoging van soldij en kostwinnersvergoeding; wekelijks verlof voor alle militairen; tweemaal per maand vrij vervoer.

2. 1955.

Zoals reeds werd opgemerkt, resulteerde de in December gelanceerde activiteit tegen het liftverbod eerst eind Januari 1955 in pamflettenacties van het A.N.J.V.

Zo werden pamfletten terzake verspreid in Stroe (18/1), Apeldoorn (18/1), Den Haag (24/1), Rotterdam, Amsterdam (29/1) en Amersfoort.

Het A.N.J.V. deed op 25 Januari zelfs een extra-editie van het blad "Jeugd" verschijnen onder de naam "liftkrant", waarmede gecolporteed werd.

Voorts werden aan de afdelingen plakstrookjes met het opschrift "Minister Staf zwaai af" ter beschikking gesteld (verkrijgbaar à / 0.25 per 50 stuks). De strookjes werden o.m. aangeplakt op een aantal winkels te Ermelo, verspreid nabij de Seeligkazerne in Breda, alsmede in Bussum en Laren (week 20-27 Januari).

Tegelijkertijd werd de November-actie (1954) inzake de zogenaamde E.D.G.-2 weer opgevat; zo werden pamfletten daartegen verspreid binnen de Seeligkazerne te Breda (27/1).

Het feit, dat in de periode tussen de Juni-rede (1954) van Paul de GROOT en het 6e A.N.J.V.-congres de actie voor dienstdienstvermindering (tot 12 maanden) - o.m. in vorm van pamflettenactie - nauwelijks aan de orde kwam, kon verklaard worden door de toen actuele acties inzake het liftverbod, E.D.G.-2 en West-Duitse herbewapening. Dit was ook het geval in de eerste maanden van 1955.

Toch heeft mogelijk nog een andere factor een rol gespeeld bij de betrekkelijke zwijgzaamheid op het genoemde punt.

De moeilijkheden waren namelijk de volgende.

Toen het A.N.J.V. in December 1954 in navolging van de rede van Paul de GROOT een dienstdienstvermindering van 24 - 12 maanden in zijn vanen schreef, kwam de Franse C.P. bij monde van "l'Humanité" op voor verkorting van de militaire dienstdienst in Frankrijk van 18 op 15 maanden, een veel gematigder eis.

Deze "matigheid" was overigens volkomen in overeenstemming met de voor het internationale communisme geldende streven naar eenheid-van-actie met niet-communisten. Ook het congres der Belgische Communistische Partij (December 1954) sprak zich in deze geest uit, toen het vermindering van de militaire dienstdienst van 20 - 18 maanden siste en de vroegere eis (vermindering tot 12 maanden) als "sectarisch" afwees.

Mogelijk heeft de door de C.P.N. en het A.N.J.V. gestelde eis tegen deze achtergrond dan ook enige interne discussie met zich meegebracht, in verband waarmede men acties op grote schaal ter zake van dienstdienstvermindering voorlopig liever vermeed.

In elk geval getuigde het discussiemateriaal voor het 17e Congres der C.P.N. (9-11 April 1955) van een partiële wijziging der communistische opinie. Het eerste punt van de militaire paragraaf uit dit programma vermeldde:

"onmiddellijke verkorting van de dienstdienst tot 16 maanden, als overgang naar de terugkeer tot de 12 maanden van vóór 1950."

Daarnaast handhaafde het programma bekende eisen als: verbetering van de verlofregeling, intrekking van het liftverbod en verhoging van soldij en kostwinnersvergoeding.

GEHEIM

In de zomermaanden van 1955 kwam het - zoals gebruikelijk - niet tot bijzondere (A.N.J.V.) activiteit in en ten opzichte van de militaire organisatie, uitgezonderd wellicht het onderhoud, dat de landelijk voorzitter van het A.N.J.V., J.F. WOLFF (14-3-'27 Velsen) en de landelijk organisatie-secretaris B. SCHMIDT (10-8-'30 Amsterdam) blijkens "De Waarheid" d.d. 4 Juli 1955 hadden op het Ministerie van Oorlog betreffende de kostwinners-vergoedingsregeling voor gehuwde dienstplichtigen bij de Koninklijke Marine, ingegaan 1 Juli 1955.

De A.N.J.V.-leiding reageerde eerst op de door de C.P.N. tijdens het 17e congres gestelde eis inzake verkorting der diensttijd tot 16 maanden als overgang naar 12 maanden in het ontwerp-winterprogramma van het verbond, dat in Augustus 1955 bekend werd. Daarin werd overigens rekening gehouden met recente wijzigingen in de duur van de eerste oefening voor dienstplichtigen (klein verlof na 18 maanden, in afwachting van groot verlof na nog 2 maanden) en voorgesteld een campagne te voeren voor verkorting van de diensttijd van 18 tot 16 maanden, als overgang naar 12 maanden.

Aan deze campagne zou steun moeten worden verleend door publicaties in bladen als "Jeugd" en het E.V.C.-orgaan "Jonge Krachten".

In het kader van deze actie adviseerde het Dagelijks Bestuur o.m. tot de C.P.N. het verzoek te richten in de Staten-Generaal voorstellen te lanceren met betrekking tot de diensttijd.

De militaire ontwikkeling in België kwam de communisten intussen opnieuw te stade en bracht koren op hun propagandamolen. Nadat de diensttijd daar reeds was verlaagd van 21 - 18 maanden, stelde de oppositie namelijk opnieuw verlaging der diensttijd aan de orde, en wel van 18 tot 12 maanden.

3. 1955/1956.

Eerst in het najaar van 1955 kwam de actie tot verkorting der diensttijd bij het A.N.J.V. volledig tot ontplooiing.

Andere, reeds meermalen gebruikte argumenten, (zoals die, gericht tegen E.D.G.-2, West-Duitse herbewapening en liftverbod) kwamen daarbij niet of zelden aan de orde. De eis "verkorting van diensttijd" zou in het brandpunt blijven staan van het militaire werk van het A.N.J.V. in de hier besproken periode.

Pamfletten terzake werden verspreid op de stations onder van verlof naar hun garnizoenen terugkerende militairen, zoals te Amersfoort (12/10), Amsterdam (C.S. en M.P.: 16/10), Den Haag (H.S.: 23/10), Roosendaal (16/10) en Haarlem (13/10).

In verschillende, doch niet in alle gevallen, kon de identiteit der verspreiders worden vastgesteld.

Door het ingrijpen der Koninklijke Marechaussee konden de pamfletten in vele gevallen grotendeels in beslag worden genomen.

Op verschillende plaatsen werd voorts met intekenlijsten van dezelfde strekking gewerkt, o.m. op de stations te Amsterdam (16/10), in de kazerne te Deventer (December 1955), alsmede op straat in Enschede (Februari 1956).

Overeenkomstig het A.N.J.V.-winterprogramma werd de onderhavige actie voorts ondersteund door publicaties in "De Waarheid", het E.V.C.-orgaan "Jonge Krachten" (o.m. 18/11 en 15/12), in het O.P.S.J.-orgaan "Spektakel" en uiteraard in het A.N.J.V.-orgaan "Jeugd". Zo werd in het nummer van "Jeugd" d.d. 13 November 1955 de mening over de diensttijd van een aantal kunstenaars en letterkundigen gepubliceerd, die over dit onderwerp telefonisch werden gepolst. Tot hen behoorden o.m. A. VIRULY en Wim KAN.

G E H E I M

In mindere mate werd ook in het orgaan der communistische Nederlandse Vrouwenbeweging (N.V.B.), "Vrouwen voor Vrede en Opbouw" (o.m. in no. 5 van Januari 1956) enige aandacht gewijd aan het "militaire programma" van het A.N.J.V.

De A.N.J.V.-actie werd verder kracht bijgezet door raamaffiches met de leuze "Omlaag de Diensttijd", welke het hoofdbestuur omstreeks eind December 1955 uitgaf. (Ontwerp: O.P.S.J.-hoofdbestuurslid H. VISSER; 25-5-1929 Amsterdam.)

Deze affiches werden o.m. aangebracht in de steden Utrecht en Amsterdam, alsmede binnen de Tapijnkazerne in Maastricht en binnen het kamp "De Roskam" te Weesp.

Tenslotte kwam - eveneens overeenkomstig het A.N.J.V.-winterprogramma - het onderwerp "diensttijdverkorting" aan de orde tijdens een aantal openbare vergaderingen van het A.N.J.V., zoals 8 Februari 1956 in "Artis" te Amsterdam. Bij deze gelegenheid werd het woord gevoerd door de C.P.N.-voorzitter Gerben WAGENAAR, door het N.V.B.-hoofdbestuurslid A. GELOK en door de A.N.J.V.-hoofdbestuurder R. WALRAVEN.

WAGENAAR zegde o.m. toe, dat de C.P.N.-fracties in de Staten-Generaal al het mogelijke zouden doen om verkorting van de militaire dienstdiensttijd te verwezenlijken en riep - in verband met de komende parlementsverkiezing - zijn gehoor op te stemmen op de C.P.N., de enige partij in Nederland, die verkorting van de dienstdiensttijd in haar vaandel had geschreven.

Afgezien van enkele gevallen van pamflettenverspreiding in Den Haag in de maand Juni (nabij het station S.S., 17/6 en nabij enkele kazernes, 28/6), de overhandiging van een petitie met 5000 handtekeningen ten Departemente van Oorlog (medio Juni) en enige perspublicaties luwde de besproken A.N.J.V.-actie gedurende de laatste maanden in aanzienlijke mate.

Mogelijk zal het najaar evenwel een hervatting ervan te zien geven.

Hierbij moge met name worden herinnerd aan de enquête inzake "Jeugd en Ontwapening", welke de W.F.D.Y. (waarbij het A.N.J.V. is aangesloten) begin Maart van dit jaar aanving overeenkomstig een besluit, dat het Uitvoerende Comité dezer internationale organisatie tijdens zijn zitting van 1-4 Februari 1956 in Helsinki zou hebben genomen. In deze enquête worden de volgende vragen gesteld:

1. Wat betekent ontwapening voor het leven en de toekomst van jonge mensen?
2. Hoe kunnen naar Uw mening de jongeren en hun organisaties bijdragen tot vermindering van de bewapening en tot het bereiken van internationale overeenstemming inzake ontwapening?

De W.F.D.Y. heeft in een oproep terzake op "alle jongeren en hun organisaties" een beroep gedaan deze enquête in allerlei vorm (onderzoek via de pers, bijeenkomsten, discussies etc.) - afhankelijk van de bijzondere omstandigheden in elk land en van elke organisatie - te doen plaats vinden.

Op internationaal niveau zal de W.F.D.Y. de kwestie aan de orde stellen ter gelegenheid van diverse studie- en vacantiekampen.

Het resultaat van de enquête wil de W.F.D.Y. neerleggen in een "witboek", dat zal worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van de U.N.O.

Stellig dient de enquête mede ter ondersteuning van de wereldomvattende campagne "voor ontwapening en vrede", waartoe o.m. het Bureau der Wereldvrede Raad - overeenkomstig de huidige buitenlandse politiek van het Kremlin medio October 1955 in een resolutie opriep.

Omtrent enige activiteit van het A.N.J.V. (en eventueel de O.P.S.J.) naar aanleiding van de bewuste enquête is tot dusver evenwel niets gebleken.

GEHEIMB. Inlichtingenwerk

Omtrent deze vorm van activiteit, indien overigens inderdaad behorend tot het "militaire werk" van het A.N.J.V., werden - evenals in het verleden - in de hier behandelde periode weinig bijzonderheden bekend.

Een onderzoek - ingesteld n.a.v. de mededeling, dat de Haagse A.N.J.V.-districtsfunctionaris J.A. BUYING (4-4-'29 Den Haag) bepaalde gegevens over militaire objecten, welke hij zou ontlenen aan een radioprogramma voor militairen, zou doorgeven aan het hoofdbestuur van het verbond - leverde geen resultaat op. Met name kon de vraag niet worden beantwoord, of J.A. BUYING - voornoemd - de beweerde activiteit spontaan dan wel in opdracht ontplooi-
de.

Vermoed wordt evenwel, dat een en ander "spontaan" geschiedde en voornamelijk tot doel had de A.N.J.V.-propaganda, met name via het blad "Jeugd", beter te "richten".

C. Sabotage en insurrectie

Ook op dit punt werden - in tegenstelling tot de sabotagegevallen bij de Belgische luchtmacht omstreeks Augustus 1954 - in Nederland geen bijzondere, georganiseerde activiteiten bekend.

Onregelmatigheden en beschadiging aan militair materieel, welke in November 1954 in Steenwijkerwold en Schalkhaar plaats vonden, hadden blijkens het van militaire zijde ingestelde onderzoek vermoedelijk geen politieke achtergrond, doch vonden hun oorzaak in baldadigheid en algemene ontvreemdheid bij de aldaar gelegerde manschappen.

Met name kon geen verband worden geconstateerd tussen deze feiten en het optreden van organisaties als C.P.N. en A.N.J.V.

III. Conclusie

Verwacht mag worden, dat de Nederlandse communisten, met name het A.N.J.V., de komende tijd zullen voortgaan met hun actie - zowel in de pers als in de vorm van onregelmatige pamflettenacties - tot verkorting der militaire diensttijd, mede omdat dit punt ook in niet-communistische kringen de aandacht heeft en daardoor voor de communisten mogelijkheden schijnt te scheppen voor eenheid van actie.

Tevens zal het A.N.J.V. - zoals reeds werd opgemerkt - mogelijk enige activiteit aan de dag gaan leggen in het kader van de genoemde W.F.D.Y.-enquête, waarvan de (niet-communistische) militairen via pers en pamflet zouden kunnen kennis nemen.

Overigens hebben de in het verleden met A.N.J.V.-pamfletten benaderde militairen - het ingrijpen der Koninklijke Marechaussee nog buiten beschouwing gelaten - meermalen hun afkeer van de gebezigde propaganda betuigd, waaruit mag worden afgeleid, dat het succes ervan niet bijzonder hoog mag worden aangeslagen.

In dit verband zij opgemerkt, dat het gevaar van communistische infiltratie en penetratie binnen het militaire apparaat - met haar eventuele gevolgen - in belangrijke mate wordt gereduceerd door het feit der politieke "screening", waaraan de militairen voor hun in diensttreding worden onderworpen. Hierop voortbouwend, wordt door permanente observatie van het optreden der als communist of communistisch-georiënteerd gesignaleerde militairen, door wering van hen uit belangrijke functies en door voortdurende waarneming van de richting, waarin de communistische (i.c. A.N.J.V.-) activiteit in en t.o.v. de militaire organisatie zich beweegt, het genoemde gevaar in voortgaande mate bekwoon.

Augustus 1956